

EL LLENGUATGE

*Equivalències
inexactes*

Ja sabem, però cal recordar-ho sovint, que els diccionaris d'equivalències són d'allò més traidors. Algunes vegades s'utilitzen com a simples auxiliars de la memòria, perquè és més senzill i més breu consultar-los que no pas fer un gran esforç per tal de recordar un mot que sabem però que en aquell moment no aconseguim de fer venir a la memòria, a causa de la influència circumstancial a què ens sotmet l'expressió del significat o la idea d'aquell mot per mitjà del mot d'una altra llengua.

Però si no coneixem bé el significat exacte, els casos d'aplicació concrets i el comportament gramatical del mot que hem trobat en la consulta d'un diccionari d'equivalències, correm el risc d'usarlo impròpiament, tant des del punt de vista del significat com del gramatical.

Així, algú ha arribat a creure que, en català, «gülgüero», que és el nom castellà d'un determinat ocell, se'n podia dir un «ornit», perquè així ho havia llegit en un diccionari d'equivalències, sense adonar-se que aquesta forma no és sinó l'abreviatura del terme *ornitologia*, que precedeix en aquestes obres les autèntiques equivalències *cadenera* i *cardina*, a fi d'indicar que es tracta precisament de noms d'ocell.

El cas que acabem de comentar es redueix, és ben evident, a una simple anècdota sense cap transcendència. En d'altres casos, però, la conseqüència és més de doldre perquè la simple consulta d'un diccionari d'equivalències amb el propòsit de resoldre un dubte de vocabulari es tradueix en l'ús d'un mot, en un text imprès, amb un significat o amb una sintaxi que no li corresponen. És el que observem que s'esdevé algun cop amb els nostres equivalents del verb del castellà «atañer», que pot ésser usat amb més d'una significació. Això fa que s'escriuin frases com «Pel que pertany a aquesta qüestió, cal dir que...», desproveïdes de sentit, perquè *pertanyer* no convé a tots els casos d'aplicació que té «atañer». Caldria dir, en aquest cas, *Pel que fa a...*, *Quant a...*, *Tocant a...*, *Relatiuament (no relatiu) a...* Es cert que no tots els diccionaris reflecteixen com caldria aquesta ambivalència, però precisament això ens ha d'induir a consultar en un diccionari de la llengua el mot trobat en un diccionari d'equivalències, per tal d'evitar errors tan lamentables.

Albert Jané